

Ferencvárosi Természetbarátok Sportkör DILETT Kőnyűbúvár Szakosztályának
Kutatási jelentése 1981-ről

Szerk: Kalinovits Sándor és Kollár K. Attila

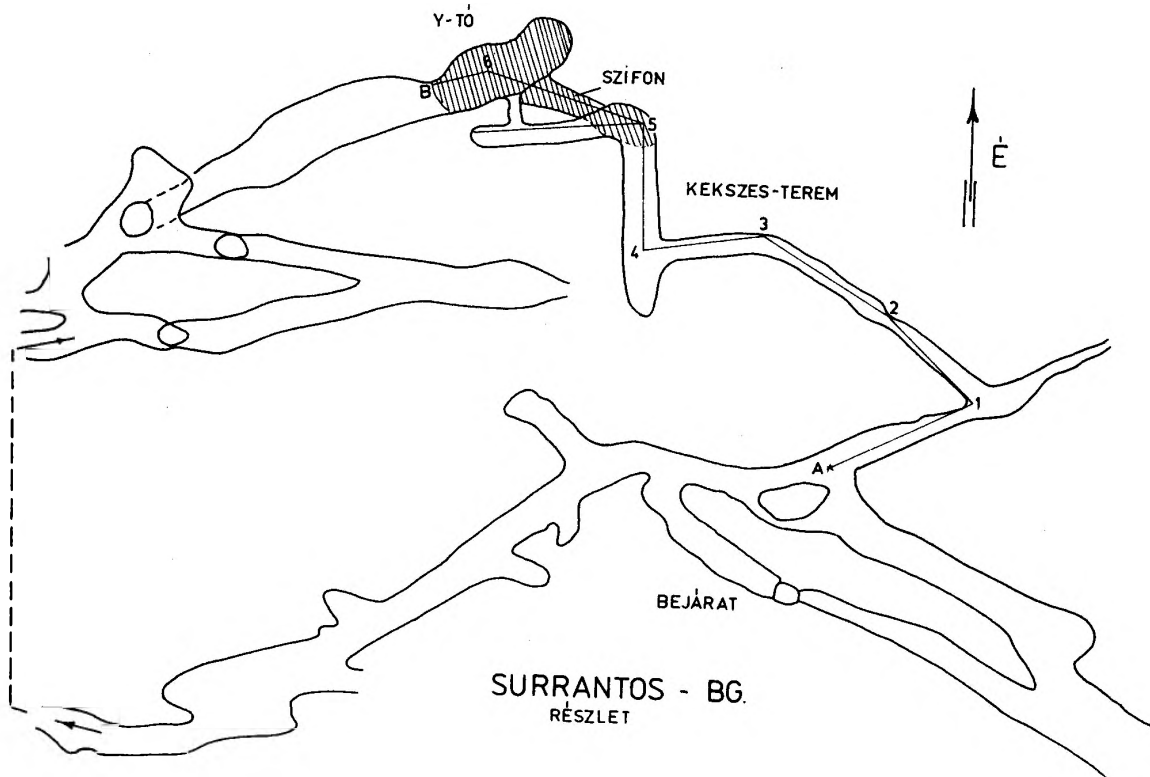
Kutató-feltáró tevékenység a Molnár János-barlangban

A barlang középső és alsó szintjének részletes felmérése már két óvo folyik. Az 1980. évi beszámolómban kimerítően foglalkoztunk a munka leírásával és a felmerült nehézségekkel is. Tulajdonképpen az ott leírtak - jelentős vízmélység, igen zavaros víz - miatt ezt a munkát a mai napig sem sikerült befejezni.

A térképezés során az Óriás-terem aljzatát képező hatalmas kőzettömb alatt, eddig ismeretlen hasadékot fedeztünk fel. A bejárat akkora volt, hogy azon keresztül légzőkészülékkel átjutni lehetetlen volt. Bontással sikerült a hasadék száját annyira kitégítani, hogy átjárhatóvá vált. A járat mintegy hat méter hosszon vált ismertté, mert a jelentős mennyiségű üledék a továbbjutást meggátolta.

Felmérése után valószínűsíteni lehet, hogy a -36 méter mélységben húzódó István-teremmel van kapcsolatban. A járatban felkavart iszap rövid idő múlva jelentkezik a terem egyik oldaljárójában.

Folytattuk a Melegvizes-ág bontását is. Aránylag sok törmelék eltávolítása után elértük, hogy az eddig csak sejtett, illetve közel kitapogatót hasadékba be lehet nézni és az első métere már járható is. A járat annyira szűk, hogy további bontása csak a búvártechnika megváltoztatása után folytatható. Ebben az évben vezetékes levegőellátás

mellett kívánjuk a munkát folytatni.

Feltáró tevékenység, Surrantós-barlang /Esztramos/

Az Esztramosi-barlangcsoport, Surrantós-barlangjában sikerült ebben az évben a legjelentősebb eredményt elérni.

Már az elmúlt évi jelentésünkben is szerepelt, hogy 1981. január 5-én Kovács Péter sikeres szifonátuszást hajtott végre a Surrantós-barlang Ypszilon-tavából. Mintegy 15 m-es víz alatti szakasz bejárása után, levegős járatban emelkedett a felszínre, ahol vezetőkötélét rögzítette.

A merülés lebonyolítása olyan nagy fizikai megterhelést jelentett a buvár és segítői részére, hogy akkor a további részletes vizsgálatot elvégezni nem tudtuk. Ehhez ismerni kell, hogy a merülés helye a barlang legtávolabbi, igen nehezen megközelíthető helyén volt. Legnagyobb nehézséget az igen súlyos és terjedelmes felszerelés szállítása okozta.

A tapasztalatok alapján elhatároztuk, hogy a következő merülést három nap alatt - felszerelés szállítás, merülés, felszerelés kiszállítás - hajtjuk végre.

Erre az akcióra november 5-7. közötti időben került sor. Mivel a megismerni kívánt szifon hosszát és sajátosságait már ismertük, elégségesnek látszott kis úrtartalmu - 2x4 literes 200 Atm nyomásu - készülékek használata. Így a felszerelés legkényesebb - robbanásveszélyes - darabjainak szállítása jelentősen könnyebb. A szintbeli akadályoknál a 6 fős szállító csoport elegendőnek bizonyult, míg a jelentős függőleges szállításhoz kötélpályát terveztünk és szereltünk fel. A gondos előkészület következtében a két buvár felszerelésének beszállítása, a tervezettnél rövidebb idő alatt sikerült. Másnap csak a merülés lebonyolítására kellett koncentrálni.

Kalinovits Sándor és Kollár K. Attila vállalkozott a szifon átuszására és a mögötte levő levegős járat felderítésére. A merülés kezdetétől számított 7. peroben jutottak át a szifonon, majd az egyik buvár felszerelését lerakva elindult a száraz járat felderítésére. Hamarosan kidorult, hogy ismert szakaszba, a bejárat közelében levő Kekesz-terembe jutottak. Értesítve a szifon tulsó oldalán várakozókat, megkezdték a részletes vizsgálatot és térképezést.

Több helyen sikerült felszínre emelkedni, sőt egy hasadékon keresztül a szifon mögött várakozókkal beszélni is.

Lipsei Tibor vállalkozott, hogy megkeresi ezt a hasadékat, hátha szárazon is megközelíthető a szifon. A kísérlet sikerrel járt. A tavak alacsony vízállása esetén ez a szifon egy kerülőjáraton keresztül szárazon is átjárható. Így a merülés befejezése után ezen az úton juttattuk felszerelésünket a felszínre.

A szifon logyözésével nemcsak a barlang ismert járatainak hossza növekedett, hanem a meglévő térképünk is ellenőrizhetővé vált.

A térképmellékleten "A" és "B" ponttal jelölt térképezési végpontokat az újonnan felmért szakasszal összekötve sikerült az eddigi méréseket ellenőrizni. Megállapítottuk, hogy a poligon záródása 60 cm hibával következett be. Ez a mérési hiba igen osekély a térképezett szakasz hosszának és bonyolultságának ismeretében.

Feltáró tevékenység, Rákóczi-barlang /Esztramos/

Ebben az évben is folytattuk a barlang víz alatti részeinek kutatását, minden jelentősebb eredmény nélkül. A hely és a víz alatti kutatási módszerek ismeretében ez a negatív eredmény is jelentőséggel bír. Tudjuk, illetve megtudtuk, hogy az általunk vizsgált helyen nincs lehetőség újabb járatok feltárására, így a további kutatást máshol

kell folytatni. Kutató-feltáró merüléseinket a 2. sz. tó egyik kutjában végeztük.

A felderítő merülések során ismét lehetőség nyílt barlangi buvárkodásban járatlan buvárok képzésére. Így idén is többen ismerkedtek a barlangi buvárkodás rejtelmével.

Folytattuk a barlang genetikai kutatását is. Ezzel a munkával még csak a megfigyelési és adatgyűjtési fázisban vagyunk, így eredményekről korai lenne beszámolni. Valószínűnek látszik, hogy a barlang kialakulásának több fázisát sikerült bizonyítani és dokumentálni. Ezeket a vizsgálatokat az 1982-es évben is folytatni kívánjuk, hogy elegendő adat álljon rendelkezésre a részletes genetikai leírás elkészítéséhez.

Jelentés

a Cépipari Spartacus SE. "Lóczy Lajos" Barlangkutató Csoport 1981-ben végzett munkájáról

Lator-forrásbarlang

Ebben az évben a barlang hosszát számottevően nem sikerült növelni. Elkészítettük a barlang fixpontos térképét, melyből egyértelműen kiderülnek azok a bontási helyek, melyektől továbbjutást várhatunk. A 2. sz. mesterséges aknabejárat ácsolatát rendszeresen ellenőriztük, gombamentesítettük. Az akna köré betonozott övarkot építettünk a DRV-vel egyeztetett és a kutatási engedélyünkben rögzített megállapodások alapján. A forrásból rendszeresen vízmintákat vettünk, melynek műszeres vizsgálata és kiértékelése tőlünk független okokból eddig nem sikerült.

Szilvesztor-barlang

Mivel az 1980-as táborunk sikerrel végeződött ebben az objektumban, 1981-ben továbbkutattuk a barlangot. A végpont kutatását azonban fel kellett függesztenünk, mivel az átbontott agyagszifon megtelt vízzel, és a mögöttes lévő teremben levegőhiány miatt a bontás igen nehézvé vált. Ezért a munkát más irányban folytattuk azaz a céllal, hogy a szifon mögé jutjunk. A további feltárás során azonban bebizonyosodott, hogy a járatok a bejárat előtti sziklafaltól indulnak ki koncentrikus körívek mentén. A továbbjutás így kizárólag az 1980-ban elért végponton lehetséges.

Csiga-hegyi Borz-lyuk

A tavaly elkezdett feltárást folytattuk a bejáratától jobbra eső teromban, melynek szűk méretei miatt mindössze 2 métert tudtunk előrejutni.

Galuska-völgyi töbör

Ebben az objektumban nyári táborunk során próbabontást végeztünk. A munka során erdei talajból kb. 3 köbmétert bontottunk ki, de szálkővet nem sikerült érnünk. A próbabontást tovább kívánjuk folytatni.

A Hajnóczy József Barlangkutató Csoport 1981. évi tevékenysége

Szerk: Varga Csaba

Barlangkutató Csoportunk 1981-ben ünnepelte a Hajnóczy-barlang felfedezésének 10. évfordulóját. E 10 esztendő alatt a Hajnóczy-barlang hossza - feltáró munkánk eredményeként - 1175 m-re nőtt. A jubileumi évet úgy kívántuk emlékezetessé tenni, hogy jelentős előrelépést tervezünk a feltárásban. Úgy véljük, hogy erre minden lehetőségünk meglesz, mivel három helyen akartunk feltáró tevékenységet folytatni.